

การถือโองในธุรกิจประกันวินาศภัย

นายอภิชาติ โกสยสุก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FRAUD IN NON-LIFE INSURANCE BUSINESS

Mr. Apichart Kosaisook

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

501312

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การข้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัย

โดย

นาย อภิชาติ โกสัยสุข

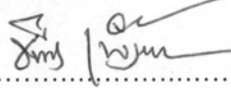
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญญเษิต

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ลำเรียง เมฆเกรียงไกร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญญเษิต)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.อ.สุรเชษฐ ชีรวินิจ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อายุศรี คำบรรลือ)

อภิชาติ โกสัยสุข : การฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัย. (FRAUD IN NON - LIFE INSURANCE BUSINESS)
อ. ที่ปรึกษา : ศ. วีระพงษ์ บุญญญาภาส, 214 หน้า.

ธุรกิจประกันวินาศภัยจัดเป็นธุรกิจเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการหมุนเวียนของผลประโยชน์จำนวนมากไปยังบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน อันเป็นมูลเหตุจูงใจสำคัญที่ทำให้เกิดการฉ้อโกงโดยอาศัยสัญญาประกันวินาศภัยเป็นเครื่องมือ แม้รูปแบบการทำความผิดจะมีหลากหลาย แต่ก็ได้มีการกำหนดนิยาม และจัดประเภทการฉ้อโกงประกันวินาศภัยเหล่านั้นออกเป็นสามประเภทด้วยกัน ได้แก่ การฉ้อโกงภายใน การฉ้อโกงภายนอก และการฉ้อโกงโดยคนกลาง ที่บุคคลเหล่านั้นได้กระทำการใดๆ อันเป็นการหลอกลวง เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายจากธุรกิจประกันวินาศภัย

ในต่างประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการฉ้อโกงประกันวินาศภัย ว่าอาชญากรรมชนิดนี้ส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้าง จึงได้นำเสนอแนวทางหรือมาตรการเฉพาะเพื่อจัดการกับการฉ้อโกงประกันวินาศภัย ไม่ว่าจะเป็นสมาคมผู้กำกับดูแลธุรกิจประกันภัยนานาชาติ ที่ได้ออกแนวทางป้องกัน ตรวจสอบ และเยียวยาการฉ้อโกงประกันภัย หรือ พันธมิตรเพื่อต่อต้านการฉ้อโกงประกันภัย ที่ได้ออกแม่บทกฎหมายฉ้อโกงประกันภัย และแม่บทกฎหมายหน่วยงานฉ้อโกงประกันภัย จนทำให้ทุกมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายที่จัดให้การฉ้อโกงประกันภัยเป็นอาชญากรรมเฉพาะหรือประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของอาชญากรรมชนิดนี้ จนประกาศใช้กฎหมายประกันภัยและกฎหมายอาญาซึ่งมีบทบัญญัติเฉพาะที่กำหนดความผิดและโทษแก่การฉ้อโกงประกันภัยไว้อย่างเหมาะสม แต่ในประเทศไทย แม้มีบทบัญญัติเฉพาะแก่การฉ้อโกงประกันวินาศภัย อันได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 347 หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 มาตรา 45 แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีความจำกัดด้านองค์ประกอบความผิด ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้แก่ความผิดการฉ้อโกงประกันวินาศภัยบางรูปแบบ จนต้องนำกฎหมายฉบับอื่น หรือกฎหมายอันเป็นการทั่วไปมาบังคับใช้แก่อาชญากรรมเฉพาะนี้ ส่งผลให้ไม่สามารถบังคับใช้ได้ หรือหากบังคับใช้ได้แต่ก็เกิดความไม่เหมาะสมหลายประการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงปัญหาการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัยของไทย ว่ามีปัญหาและอุปสรรคด้านการบังคับใช้กฎหมายอย่างไร โดยเปรียบเทียบกับแนวคิดและมาตรการของต่างประเทศมาเป็นแนวทางว่า การมีบทบัญญัติเฉพาะและครอบคลุมแก่การฉ้อโกงประกันวินาศภัยนั้นก่อให้เกิดประสิทธิภาพด้านการบังคับใช้กฎหมายและมีผลดีเพียงไร ซึ่งจากการศึกษาวิจัยแล้วเห็นว่า ประเทศไทยควรมีบทบัญญัติเฉพาะแก่การฉ้อโกงประกันวินาศภัย ที่ครอบคลุมแก่การฉ้อโกงประกันวินาศภัยทั้งสามประเภท โดยกำหนดให้รวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียว เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

Omit *bit*

4886302634 : MAJOR LAWS

KEY WORD: FRAUD / NON-LIFE INSURANCE / INSURANCE BUSINESS / GENERAL INSURANCE

APICHART KOSAISOOK : FRAUD IN NON-LIFE INSURANCE BUSINESS. THESIS ADVISOR : PROF. VIRAPONG BOONYOBHAS, 214 pp.

Non-life insurance business is a specific business relating to rotation of large volume benefits to many parties. Such benefits are important attraction for creating fraud by relying of non-life insurance agreement as a tool. Although, there are many forms of committing the offence, there is description of definition and classification of fraud in non-life insurance in three types; those are internal fraud, external fraud and intermediary fraud. Those types of fraud are cheating to illegally acquire undue property or other benefits from non-life insurance business.

In foreign countries, the importance of non-life insurance fraud has been realized that this type of crime has broad affect. Therefore, I would like to propose guideline or measure, specifically, to solve problem of non-life insurance fraud. Either International Associations of Insurance Supervisors, which issues Guidelines paper on preventing, detecting and remedying insurance fraud or Coalition Against Insurance Fraud, which issues Model Insurance Fraud Act and Model Insurance Fraud Bureau Act has caused all states in the United States of America to have the law, which treats Insurance Fraud as specific crime. The People's Republic of China has realized the importance of this type of crime and has promulgated Insurance Law and Criminal Law, which has specific provision, which prescribes appropriate offence and punishment for Insurance Fraud. However, in Thailand, although there is specific provision, which can be enforced for Insurance Fraud, that is Penal Code Section 347 or the Act on Protection of Victim of Road Accident B.E.2535, Section 45, but such provisions have limited factor for the offence. They cannot be enforced for certain forms of non-life insurance fraud, so that there must be enforcement of other law or general law for this specific type of crime, which results in non-enforceability or enforceability, but it causes unsuitability in many respects.

This thesis has aim in studying problems of fraud in non-life insurance business of Thailand in order to find out the problem in enforcing the law by comparing with concept and measures of others countries as guideline. It is also to find out that how specific provision covering non-life insurance fraud can create efficiency in enforcing the law and how it benefits. The study and research have found that Thailand should have specific provision to be enforced for non-life insurance fraud, which covers enforcement for three types of fraud by combining in one law so that enforcement of law concerning this matter shall be more efficient.

Field of study Laws
Academic year 2007

Student's signature..... *Apichart Kosaisook*
Advisor's signature..... *V. Boonyobhas*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ท่านรองศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.อ.สุรเชษฐ ชีรวินิจ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ ดร.อายุศรี คำบรรลือ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และท่านศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญญเษภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและผู้เขียนจะสำนึกในพระคุณของท่านจนกว่าชีวิตจะหาไม่ เพราะนอกจากท่านจะเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้กับผู้เขียนแล้ว ท่านยังได้สละเวลา ตรวจทานวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำในการเขียน ตลอดจนให้ความรู้ในสิ่งที่ผู้เขียนไม่เคยรู้ มาก่อน จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ในที่สุด

ผู้เขียนขอขอบคุณบรรดาผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนส่งเสริมไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ไม่ว่าจะเป็น คุณทวีสุข ศรีภักดี หัวหน้างานที่ได้เกื้อหนุน เวลาแก่ผู้เขียน บริษัท บางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน) ที่ได้ให้ผู้เขียนมีงานที่ดีทำใน ระหว่างเรียนและทำวิทยานิพนธ์ ท่าน พ.ต.ท.ต่อศักดิ์ สวัสดิ์มงคล ที่ได้สละเวลาข้อมูลต่างๆ แก่ผู้เขียน ท่าน พ.ต.ท.วีระยุทธ เรืองเทพ ที่ได้สละเวลาให้ผู้เขียนสัมภาษณ์ข้อมูลต่างๆ ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ท่าน พ.ต.ท.ประสม หงส์โต ท่าน พ.ต.ท.อภิเทพ สุจิณฺญโณ และบุคคลอื่นๆ ที่ได้ให้กำลังใจรวมถึงอนุเคราะห์เรื่องต่างๆ ตลอดการทำวิทยานิพนธ์

ในท้ายที่สุด ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณยายสายหยุด คุณแม่ระวีวรรณ และครอบครัว โกล้ายสุกทุกท่าน ที่ได้มีส่วนสนับสนุนผู้เขียนตลอดมา หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีส่วนดีประการ ใดผู้เขียนขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณแก่ผู้เขียนข้างต้น หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีข้อผิดพลาดประ กาดใดผู้เขียนขอยอมรับผิดชอบแต่ผู้เดียว และขอน้อมรับคำติชมทุกอย่างเพื่อจำได้นำมาเป็น แนวทางในการปรับปรุงการเขียนผลงานทางวิชาการของผู้เขียนในโอกาสต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัยในประเทศไทย.....	7
2.1 บททั่วไปเกี่ยวกับการประกันวินาศภัย.....	7
2.1.1 ความหมายและประเภทของประกันวินาศภัย.....	7
2.1.2 ลักษณะเฉพาะของสัญญาประกันวินาศภัย.....	12
2.1.3 ความแตกต่างระหว่างประกันชีวิตกับประกันวินาศภัย.....	15
2.1.4 หลักกฎหมายที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับประกันวินาศภัย.....	17
2.1.5 ประโยชน์ของธุรกิจประกันวินาศภัย.....	28
2.2 ลักษณะการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัยในประเทศไทย.....	30
2.2.1 ความหมายของการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัย.....	30
2.2.2 ผู้เกี่ยวข้องกับการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัย.....	34
2.2.3 สภาพปัญหาการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัยปัจจุบัน.....	40
2.2.4 ประเภทของการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัย.....	45

2.3	กฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัย.....	49
2.3.1	ประมวลกฎหมายอาญา.....	49
2.3.2	พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535.....	59
2.3.3	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535.....	66
2.4	หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัย...	70
2.4.1	สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบ ธุรกิจประกันภัย	70
2.4.2	กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและ เทคโนโลยี.....	73
บทที่ 3 แนวคิดและมาตรการเกี่ยวกับการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัยในต่างประเทศ...		77
3.1	สมาคมผู้กำกับดูแลธุรกิจประกันภัยนานาชาติ.....	78
3.2	ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	86
3.2.1	พันธมิตร์เพื่อต่อต้านการฉ้อโกงประกันภัย.....	87
	ก) แม่บทกฎหมายฉ้อโกงประกันภัย.....	87
	ข) แม่บทกฎหมายหน่วยงานฉ้อโกงประกันภัย.....	97
3.2.2	มลรัฐเนบราสก้า.....	102
	ก) กฎหมายประกันภัย.....	103
	ข) กฎหมายอาญา.....	110
3.3	ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.....	114
	ก) กฎหมายประกันภัย.....	116
	ข) กฎหมายอาญา.....	118
3.4	รูปแบบการฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัยในต่างประเทศ.....	122
3.4.1	รูปแบบการฉ้อโกงภายใน.....	122
3.4.2	รูปแบบการฉ้อโกงภายนอก.....	123
3.4.3	รูปแบบการฉ้อโกงโดยคนกลาง.....	125

	หน้า
3.5 คดีการข้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัยในต่างประเทศ.....	126
3.6 สถิติข้อมูลการกระทำผิดเกี่ยวกับการข้อโกงประกันภัย.....	130
3.6.1 สถิติข้อมูลเกี่ยวกับการข้อโกงประกันภัยมลรัฐเนบราสกา ปี ค.ศ.2003-2006.....	130
3.6.2 สถิติข้อมูลเกี่ยวกับการข้อโกงประกันภัยในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ปี ค.ศ.2003-2006.....	131
3.6.3 เปรียบเทียบมลรัฐที่มีหน่วยงานข้อโกงประกันภัยกับมลรัฐที่ไม่มี หน่วยงานสอบสวนการข้อโกงประกันภัยโดยเฉพาะ.....	133
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการ ข้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัยในประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ.....	136
4.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านกฎหมายอาญาของไทย.....	136
4.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของไทย.....	146
4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของไทย กับต่างประเทศ.....	150
4.4 เหตุผลและความจำเป็นในการเพิ่มมาตรการเฉพาะกับการข้อโกงในธุรกิจ ประกันวินาศภัย.....	155
4.5 แนวทางในการเพิ่มมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการข้อโกงในธุรกิจ ประกันวินาศภัย.....	159
4.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการเพิ่มบทบัญญัติเฉพาะแก่การข้อโกงในธุรกิจ ประกันวินาศภัย.....	164
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	166
5.1 บทสรุป.....	166
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	170

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	176
ภาคผนวก.....	181
ภาคผนวก ก Model Insurance Fraud Act.....	182
ภาคผนวก ข Model Insurance Fraud Bureau Act.....	192
ภาคผนวก ค Criminal Law of the People's Republic of China: Article 198.....	198
ภาคผนวก ง Insurance Law of the People's Republic of China: Article 131-133.....	200
ภาคผนวก จ Nebraska Code - Crimes and Punishments; Article 6 Section 28-631: Offenses Involving Fraud.....	202
ภาคผนวก ฉ Nebraska Code - Insurance; Article 66 Section 44-6601 through 44-6608: Insurance Fraud Act.....	205
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	214